

Aan
De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
6 september 2024
Ons kenmerk
Cft 202400110
Pagina
1/8

Uw kenmerk

Bijlage
2

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2024

Geachte mevrouw Gumbs,

Op 23 augustus 2024 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het tweede kwartaal van 2024.¹ Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op de tweede UR.² In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing bij deze reactie.

Oordeel

De realisatie tot en met het tweede kwartaal van 2024 komt ANG 23 miljoen lager uit dan begroot. Het Cft voorziet een aanzienlijk risico op een lagere realisatie van de baten van ANG 20-30 miljoen. Daarmee voorziet het Cft, ondanks dat ook de lasten achterblijven ten opzichte van de begroting, een risico op een tekort op de gewone dienst eind 2024. Het Cft verzoekt Sint Maarten daarom met klem om de lasten maximaal te beheersen om zo een tekort te voorkomen. Ook verzoekt het Cft u middels maandrapportages te rapporteren over de realisatie.

Toelichting

Baten en lasten

Het Cft constateert, net als bij de eerste UR van 2024, op verschillende posten een sterke afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting. Deze verschillen worden in de UR onvoldoende toegelicht. In de eerste helft van 2024 realiseert Sint Maarten ANG 261 miljoen aan baten. Dit is ANG 55 miljoen minder dan geraamd. Met name de loon-, inkomsten- en winstbelasting blijven achter ten opzichte van de begroting. De lasten over de eerste helft van 2024 bedragen ANG 256 miljoen. Dit is ANG 31 miljoen minder dan begroot. De lagere realisatie van de lasten wordt veroorzaakt door lagere lasten voor personeel en goederen en diensten.

Uit de in de tweede UR opgenomen prognose voor heel 2024 blijkt dat Sint Maarten een lagere realisatie van de baten en lasten verwacht. Eind 2024 verwacht Sint Maarten een overschot op de gewone dienst van ANG 2 miljoen. Deze prognose wordt in de UR niet nader toegelicht. Sint Maarten realiseert in het tweede halfjaar doorgaans meer lasten dan baten. Dit baart het Cft zorgen. Om het jaar 2024 zonder tekort op de gewone dienst af te sluiten, acht het Cft het noodzakelijk dat Sint Maarten de lasten maximaal beheerst. Het Cft acht een verdere aanpassing van de begrotingswijziging 2024 op dit moment niet opportuun. Om de begrotingsuitvoering in de tweede helft van 2024 goed te kunnen monitoren verzoekt het Cft u om vanaf augustus 2024 maandelijks te rapporteren over de realisatie.

Investerings

Eind 2023 ontving Sint Maarten een kapitaallening van ANG 61 miljoen van Nederland voor investeringen. Vanwege de late vaststelling van de begroting 2023 investeerde Sint Maarten in dat jaar slechts ANG 1 miljoen. De overige geplande investeringsprojecten zijn doorgeschoven naar 2024. In de eerste helft van 2024 investeerde Sint Maarten ANG 5 miljoen. Ook startte het land verschillende aanbestedingsprojecten, die in de tweede helft van het jaar moeten leiden tot uitvoering. Het Cft benadrukt opnieuw het belang van de versnelling van de uitvoering van de voorgenomen investeringsprojecten.

ENNIA oplossing

Sint Maarten werkt aan een begrotingswijziging 2024. Hierin neemt het land een leenverzoek van ANG 132 miljoen op voor de financiering van generatoren voor nutsbedrijf GEBE, de nieuwe gevangenis en de Mental Health Foundation. Daarnaast zal op 10 oktober 2024 de liquiditeitssteunlening worden geherfinancierd. Indien er voor die datum geen akkoord is over een oplossing voor de ENNIA problematiek, dan wordt de rente op deze herfinanciering verhoogd.³ Dit leidt naar verwachting tot een overschrijding van de rentelastnorm⁴, waardoor Sint Maarten de lening van ANG 132 miljoen niet kan aantrekken.

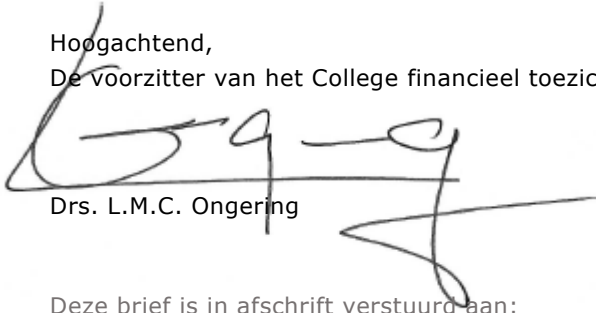
Vervolg

Sint Maarten presenteert in de tweede UR een gewijzigde stand voor de begrotingswijziging 2024 ten opzichte van de versie waar het Cft op 12 juli 2024 op adviseerde.⁵ Het Cft adviseert u de begrotingswijziging zo spoedig mogelijk vast te stellen. In de begrotingsuitvoering dient Sint Maarten maximale inspanning te verrichten om de lasten te beheersen en zo een tekort op de gewone dienst aan het einde van het jaar te voorkomen. Het Cft verzoekt u om voor de maanden augustus tot en met december 2024 zo spoedig mogelijk na afloop van de maand een rapportage op hoofdlijnen van de ontwikkeling van de baten en de lasten bij het Cft aan te leveren. Op basis hiervan zal het Cft de realisatie ten opzichte van de begroting monitoren.

Kenmerk
Cft 202400110
Blad
3/8

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'L.M.C. Ongerling', written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten
De minister-president van Sint Maarten
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

In tabel 1 is de realisatie weergegeven van de gewone dienst over de eerste helft van de jaren 2022-2024. Daarnaast zijn de raming van Sint Maarten voor het tweede kwartaal van 2024 en de ontwerpbegrotingswijziging (OBW) voor heel 2024 weergegeven.

Tabel 1: Overzicht realisatie en begroting gewone dienst (in miljoenen ANG)⁶

	2 ^e UR 2022	2 ^e UR 2023	2 ^e UR 2024	Begroting Q2 2024	OBW 2024
Baten	229	282	261	315	550
Belastingen	181	232	213	259	426
Vergunningen	6	10	9	12	21
Licenties en concessies	22	25	27	27	54
Bijdragen en subsidies	-	-	1	6	15
Overige baten	19	15	10	11	34
Lasten	226	241	256	287	547
Personeelslasten	101	107	111	125	235
Goederen en diensten	49	51	53	70	127
Sociale voorzieningen	16	18	19	18	36
Afschrijving	5	7	7	7	14
Subsidies en overdrachten	49	50	53	54	108
Studiebeurzen	2	2	2	2	4
Bank- en rentelasten	5	6	12	12	24
Resultaat	3	41	5	28	2

Bron: tweede uitvoeringsrapportages 2022-2024 en ontwerpbegrotingswijziging 2024 van Sint Maarten.

Baten

Sint Maarten realiseert tot en met het tweede kwartaal van 2024 ANG 261 miljoen aan baten. Dit is ANG 54 miljoen minder dan begroot. De lagere realisatie van de baten wordt met name veroorzaakt door lagere belastingbaten. Uit de in de tweede UR opgenomen prognose voor heel 2024 blijkt dat Sint Maarten eind 2024 een lagere realisatie van de baten verwacht. De baten bedragen dan ANG 543 miljoen. Het Cft voorziet een aanzienlijk risico op een lagere realisatie van de baten van ANG 20-30 miljoen, en acht de prognose van het land derhalve niet realistisch.

Belastingbaten

Bij het opstellen van de begroting 2024 verwachtte Sint Maarten, net als in 2023, opnieuw een toename in de belastingbaten ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar. Deze toename bleef in de eerste helft van 2024 echter uit, ondanks de economische groei.⁷ Met name de realisatie van de loon-, inkomsten- en winstbelasting blijft achter ten opzichte van de begroting. In de UR wordt geen verklaring gegeven

voor de verschillen tussen de begroting en de realisatie op deze posten. Hierdoor kan het Cft de cijfermatige ontwikkeling op deze punten niet beoordelen.

Lasten

Sint Maarten realiseert tot en met het tweede kwartaal van 2024 ANG 256 miljoen aan lasten. Dit is ANG 31 miljoen minder dan begroot. De lagere realisatie van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere realisatie van de personeelslasten en lasten voor goederen en diensten.

Personeelslasten

Tot en met het tweede kwartaal van 2024 realiseert Sint Maarten ANG 111 miljoen aan personeelslasten. Dit is ANG 14 miljoen minder dan begroot. Uit de UR blijkt dat de personeelslasten lager uitvallen door het niet kunnen invullen van begrote vacatures. Eind juni 2024 zijn slechts 10 van de 128 begrote vacatures ingevuld. Eind 2024 verwacht Sint Maarten ANG 5 miljoen minder personeelslasten dan begroot. De personeelslasten bedragen dan ANG 230 miljoen. Dit is ANG 15 miljoen meer dan de voorlopige realisatie van 2023.

Goederen en diensten

Sint Maarten realiseert tot en met het tweede kwartaal van 2024 ANG 53 miljoen aan lasten voor goederen en diensten. Dit is ANG 18 miljoen minder dan begroot. Uit de UR blijkt dat de lagere realisatie van deze lasten wordt veroorzaakt door het (nog) niet uitvoeren van diverse projecten doordat de begroting 2024 pas op 15 mei 2024 is vastgesteld. Ook geeft Sint Maarten aan niet over voldoende liquide middelen en uitvoeringscapaciteit te beschikken om alle begrote projecten uit te voeren. Eind 2024 verwacht Sint Maarten ANG 124 miljoen aan lasten voor goederen en diensten. Dit is ANG 3 miljoen minder dan begroot. De voorlopige realisatie eind 2024 bedraagt ANG 116 miljoen.

Kapitaaldienst

In tabel 2 is de realisatie weergegeven van de kapitaaldienst over de eerste helft van de jaren 2022-2024. Daarnaast is de begroting voor heel 2024 weergegeven.

Tabel 2: Overzicht realisatie kapitaaldienst (in miljoenen ANG)⁸

	2 ^e UR 2022	2 ^e UR 2023	2 ^e UR 2024	OBW 2024
Ontvangsten	298	7	13	293
Bijdragen	-	-	1	24
Opname geldlening	292	-	4	245
Afschrijvingen/eigen middelen	5	7	7	24
Eigen middelen	-	-	1	-
Uitgaven	294	2	13	293
Aflossingen leningen	294	-	6	18
Studieleningen	-	2	2	5
Investerings	-	-	5	269
Saldo	4	5	-	-

Bron: tweede uitvoeringsrapportages 2022-2024 en ontwerpbegrotingswijziging 2024 van Sint Maarten.

Sint Maarten begroot voor 2024 ANG 269 miljoen aan investeringen. Hiervan heeft ANG 90 miljoen betrekking op vertraagde projecten uit 2023. In de eerste helft van 2024 investeerde Sint Maarten 5 miljoen. Ook startte het land verschillende aanbestedingsprojecten, die in de tweede helft van het jaar moeten leiden tot uitvoering.

Financieel beheer

De tweede UR bevat een toelichting op de voortgang van de lopende projecten ter verbetering van het financieel beheer. Deze toelichting is op onderdelen niet actueel. Zo wordt bij een aantal lopende projecten een reeds verstreken implementatiedatum vermeld. Het Cft constateert dat ondanks de maatregelen die Sint Maarten de afgelopen jaren doorvoerde om het financieel beheer te verbeteren, de uitdagingen onverminderd groot blijven. In reactie op de vierde UR 2023 merkte het Cft op dat een adequate analyse van de verschillen tussen de realisatie en de begroting ontbreekt.⁹ Deze informatie ontbreekt ook in de eerste en tweede UR van 2024. Het inzicht in de begrotingsuitvoering is hiermee onvoldoende waardoor de mogelijkheid voor het land om tijdig bij te sturen wordt belemmerd.

Liquiditeitspositie

Het saldo liquide middelen aan het einde van het tweede kwartaal bedraagt ANG 89 miljoen. Dit is een afname van ANG 2 miljoen ten opzichte van de stand ultimo maart 2024. In totaal is ANG 61 miljoen van de liquide middelen geoormerkt voor vertraagde investeringsprojecten uit 2023. Eind 2024 verwacht Sint Maarten slechts ANG 4 miljoen aan vrije liquide middelen.

Collectieve sector

Sint Maarten dient jaarlijks te rapporteren over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector.¹⁰ Sint Maarten heeft de cijfers van de collectieve sector over de jaren 2021 en 2022, ondanks herhaaldelijk verzoek, nog niet bij het Cft aangeleverd.¹¹ Hierdoor kan niet worden getoetst of de rentelastnorm wordt overschreden.

Sint Maarten diende voor 1 april 2023 de collectieve sector voor de jaren 2024 en 2025 vast te stellen. Sint Maarten heeft een voorstel voor de vaststelling van de collectieve sector gedeeld met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en met het Centraal Bureau voor de Statistiek van Nederland. Onduidelijk is wanneer de vaststelling van de collectieve sector wordt verwacht.

Overheidsentiteiten

Sint Maarten neemt in de UR een overzicht op van de financiële situatie van de overheidsentiteiten. Voor nutsbedrijf GEBE, het Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen (SZV) en TELEM ontbreekt opnieuw recente informatie.

De totale betalingsachterstand aan overheidsentiteiten bedroeg eind 2023 ANG 143 miljoen. Dit betreft voornamelijk een betalingsachterstand aan de SZV. De betalingsachterstand is eind juni 2024 met ANG 1 miljoen afgenomen ten opzichte van 2023.

Rentelastnorm en schuldpositie

De overheidsschuld van Sint Maarten bedraagt per 30 juni 2024 ANG 1.348 miljoen. De overheidsschuld bedraagt daarmee 43 procent van het bbp.¹²

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) dient het bestuur van Sint Maarten uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal een UR aan het Cft en aan de Staten te sturen. De UR over het tweede kwartaal van 2024 had uiterlijk op 12 augustus 2024 ingediend moeten zijn.

² Op basis van artikel 18 van de Rft reageert het Cft op de tweede UR 2024. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft en de aanwijzing die de Rijksministerraad (RMR) in september 2015 gaf aan het bestuur van Sint Maarten. Staatsblad 2015, Besluit van 30 oktober 2015 tot afkondiging van het Besluit van 8 september 2015 houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Sint Maarten tot het oplossen van de ontstane betalingsachterstanden, de compensatie van gerealiseerde tekorten op de gewone dienst in periode 2010-2014, het in de begroting 2015 en de meerjarenbegroting volledig opnemen van de zorg -en pensioenuitgaven en het nemen van maatregelen ten behoeve van een houdbaar pensioen- en sociale zekerheidsstelsel. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten tot verlenging van de aanwijzing, maar over de nieuwe termijnen heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 36 410 IV, nr. 70.

⁴ Artikel 15 lid c van de Rft. Sint Maarten heeft de cijfers van de collectieve sector over de jaren 2021 en 2022, ondanks herhaaldelijk verzoek, nog niet bij het Cft aangeleverd. Op basis van de tweede UR verwacht het Cft de rentelastnorm bij een verhoging van de rente op de liquiditeitssteunlening wordt overschreden.

⁵ Cft, kenmerk 202400078, Advies ontwerpbegrotingswijziging 2024, d.d. 12 juli 2024.

⁶ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁷ Voor 2024 verwacht het IMF een reëel economische groei van 2,5 procent. IMF, 2023 Article IV Consultation discussion Curaçao and Sint Maarten, Press Release and Staff Report, d.d. juli 2023.

⁸ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁹ Cft, Kenmerk, Cft 202400043, Advies op de vierde uitvoeringsrapportage 2023, d.d. 5 april 2024.

¹⁰ Artikel 24 van de Rft.

¹¹ Cft, kenmerk Cft 202300102, Rapportages collectieve sector en verzoek jaarrekeningen overheids-(gelieerde) entiteiten, d.d. 12 oktober 2023.

¹² Bij het bepalen van de schuldquote is uitgegaan van het bbp voor 2023 dat het Internationaal Monetair Fonds (IM) heeft gepubliceerd in IMF, 2023 Article IV Consultation discussion Curaçao and Sint Maarten, Press Release and Staff Report, d.d. juli 2023.